

DRC Dansk Flygtningehjælp T: +45 3373 5000
Borgergade 10 drc@drc.ngo
DK 1300 København K www.drc.ngo
Danmark

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

14. februar 2025

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til samlenotat vedrørende de sager på Udlændinge- og Integrationsministeriets område, der behandles på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. marts 2025

DRC Dansk Flygtningehjælp værdsætter muligheden for at kunne komme med bemærkninger til samlenotat af 12. februar 2025.

Rådets gennemførelsesafgørelse om en henstilling om de fælles forbedringsområder, der er konstateret i den tematiske Schengen-evaluering på tilbagesendelsesområdet (vedtagelse)

DRC Dansk Flygtningehjælp mener, at drøftelser om "*tiltag, der effektiviserer tilbagesendelser*" bør respektere princippet om *non-refoulement* og retten til asyl samt inddrage hensynet til det enkelte menneske, så man sikrer, at processen omkring tilbagesendelse er værdig.

Det er vigtigt, at man som afvist asylansøger bliver inddraget i tilbagesendelsesprocessen, så man kan få mulighed for at acceptere tilbagevenden og deltage i tilbagesendelsesprocessen. Afviste asylansøgere skal have adgang til uvildig rådgivning om de muligheder, som man har – både i forhold til andre muligheder for lovligt ophold og tilbagevenden. For at sikre bæredygtig tilbagevenden, er det også afgørende, at afviste asylansøgere får adgang til meningsfuld og passende reintegrationsstøtte.

Reform af tilbagesendelsesdirektivet

I forbindelse med den kommende reform af tilbagesendelsesdirektivet mener DRC Dansk Flygtningehjælp, at:

- Asylansøgers adgang til fair og effektive asylprocedurer er en forudsætning for sikker og værdig tilbagevenden.
- Afviste asylansøgers tilbagevenden bør være frivillig eller accepteret. Tvangsudsendelser underminerer menneskelig værdighed og bør undgås.
- Afviste asylansøgere skal have adgang til uvildig rådgivning af høj kvalitet om både deres asylsag og hjemrejse.
- Sanktioner og frihedsberøvelse skal ikke bruges til at "motivere" afviste asylansøgere, da det underminerer menneskelig værdighed.
- Afviste asylansøgere skal have adgang til meningsfuld og passende støtte for at sikre bæredygtig reintegration.

Læs vores fulde anbefalinger her: [drc-recommendations-on-reform-of-the-return-directive-january-2025.pdf](#)

DRC's anbefalinger til processen for værdig tilbagevenden

DRC Dansk Flygtningehjælp har ydet rådgivning til afviste asylansøgere i mange år.

DRC-rådgiverne arbejder med afsæt i [DRC's hjemrejserådgivningsmetode](#), som er en tilgang udviklet over en årrække for at sikre en kvalificeret og fagligt velfunderet tilgang, der favner kompleksiteten i hjemrejserådgivning.

På baggrund af DRC Dansk Flygtningehjælps erfaring med at rådgive afviste asylansøgere, har DRC identificeret følgende principper, som kan være med til at sikre en god proces for værdig tilbagevenden:

Afviste asylansøgere bør have adgang til uafhængig og uvildig hjemrejserådgivning

Rådgivning om tilbagevenden bør foregå i en tryk atmosfære og varetages af fagligt dygtige ikke-statslige rådgivere. Hjemrejserådgivning handler ikke kun om at give information, men om at skabe mulighed for fortrolige samtaler, hvor afviste asylansøgere kan tale om deres bekymringer og strategier og få svar på deres spørgsmål.

Hjemrejserådgivere skal derfor være uvildige, have indgående kendskab til asylproceduren og være dygtige til at opbygge tillid og indgå i empatiske samtaler med mennesker i sårbare situationer.

Afviste asylansøgere bør gives den nødvendige tid til at vænne sig til deres situation i udsendelsesposition og overveje deres muligheder

Afviste asylansøgere har ofte brug for tid til at vænne sig til deres nye situation i udsendelsesposition. Asylsagsprocessen kan være langvarig, og mange har levet længe med håbet om opholdstilladelse og et nyt liv i Danmark. Derfor kan det være en kompleks proces at bearbejde afslaget og træffe en beslutning om fremtiden.

Forhastede procedurer og trusler om sanktioner fører sjældent til afklaring eller bæredygtige løsninger. I stedet kræver det tid at opbygge tillid til både processen og til hjemrejserådgiveren, hvilket er afgørende for at kunne navigere i så svær en situation og stole på den information, som tilbydes.

Afviste asylansøgere skal have adgang til uvildig juridisk rådgivning

Afviste asylansøgere skal have adgang til uvildig juridisk rådgivning af høj kvalitet gennem hele asylproceduren og efter det endelige afslag. Hvis afviste asylansøgere ønsker at afsøge muligheder for at klage, søge om genoptagelse eller undersøge andre veje til opholdstilladelse i Danmark, bør de have mulighed for at få rådgivning om dette.

Derudover er det ofte svært for afviste asylansøgere at forstå og bearbejde den juridiske proces, de har været igennem. Det kan give anledning til følelser af frustration, forvirring og usikkerhed. Adgang til uvildig juridisk rådgivning kan hjælpe til en bedre forståelse – ikke nødvendigvis enighed – i afslaget på asyl og støtte afviste asylansøgere i at se fremad og overveje andre muligheder for deres fremtid.

Afviste asylansøgere skal tilbydes ordentlige indkvarteringsvilkår og behandles med respekt

Brug af sanktioner og frihedsberøvelse for at "motivere" til udrejse skal undgås, da det underminerer menneskelig værdighed - og ikke har en motiverende effekt. Afviste asylansøgere skal i stedet tilbydes ordentlige indkvarteringsforhold for at sikre deres mentale og fysiske sundhed. Derudover bør de få tilstrækkelig hjælp til at styrke og vedligeholde deres kompetencer og handlekraft.

Afviste asylansøgere skal altid tilbydes meningsfuld og kvalificeret reintegrationsstøtte

Afviste asylansøgere bør have adgang til kvalificerede og helhedsorienterede reintegrationsprogrammer i deres hjemland. Disse programmer skal tilbyde tilstrækkelig støtte til bæredygtig reintegration, og støtten bør tilpasses den enkelte persons behov.

Reintegrationsprocessen starter ofte allerede i Danmark, og der bør derfor tilbydes relevant information, sparring på reintegrationsaktiviteter, meningsfuld og relevant kompetenceopbygning og i det hele taget sikres en tryk proces fra Danmark til hjemland.

Læs mere om DRC Dansk Flygtningehjælps holdninger til værdig tilbagevenden her:

<https://asyl.drc.ngo/viden-og-holdninger/vi-mener/vaerdig-tilbagevenden/>

Det bæredygtige reintegrationsforløb

DRC Dansk Flygtningehjælp har i samarbejde med lokale reintegrationspartnere stillet reintegrationsprogrammer til rådighed siden 2018 og været involveret i over 200 individuelle reintegrationsforløb.

På baggrund af vores rådgivning i Danmark, det tætte samarbejde med de lokale partnere, den virtuelle opfølgning med hjemvendte samt besøg hos både reintegrationspartnere og hjemvendte har vi gjort os nogle erfaringer omkring 'Det bæredygtige reintegrationsforløb'.

Bæredygtig reintegration forudsætter helhedsorienteret støtte

Reintegration af mennesker i sårbare situationer er en kompleks opgave, hvor en flersidig af faktorer spiller ind. Det kræver derfor fleksibilitet og en tilpasning af de støttemuligheder, som er til rådighed, så de matcher det enkelte individs behov.

For DRC Dansk Flygtningehjælp indebærer bæredygtig reintegration en helhedsorienteret tilgang og støtte, så det enkelte menneske opnår både økonomisk, social og psykosocial forankring i hjemlandet, og det kan reintegrationsprogrammerne i sig selv ikke nødvendigvis sikre.

Reintegrationsstøtten er i stedet et skridt på vejen og et springbræt hen imod målet om reintegration.

Hvilke forhold kan påvirke et reintegrationsforløb?

Ud fra DRC Dansk Flygtningehjælps erfaring har særligt fire forhold afgørende betydning for, om reintegrationsforløbet bliver bæredygtigt:

Først og fremmest har **omfanget og kvaliteten af den tilbudte støtte** betydning. I DRC forsøger vi at sikre en god overgang fra Danmark til hjemlandet og skabe tillid, tryghed og forudsigelighed i processen. Forløbet starter derfor allerede i Danmark og inkluderer tilbud om dialog ved virtuelle møder med reintegrationspartneren. Her er der mulighed for at få besvaret spørgsmål, og partneren vil ofte under de første møder fungere som en slags sparringspartner i forhold til den pågældendes tanker, bekymringer, håb og planer for fremtiden.

I DRC stiller vi store krav til vores reintegrationspartneres kompetencer, hvor socialfaglighed og forretningssans ofte skal kunne gå hånd i hånd.

Herudover spiller også **individuelle forhold** som den tilbagevendtes alder, uddannelsesniveau, civilstand, psykiske og fysiske helbred osv. en afgørende rolle for, om reintegrationen ender med at kunne beskrives som bæredygtig, ligesom **familie og netværk** er helt central.

Endelig har de **overordnede samfundsmæssige forhold** i modtagerlandet såsom landets politiske og økonomiske situation stor betydning, da det unægtelig er nemmere at reintegrere sig i et land, hvor adgangen til sundhed, uddannelse, arbejde osv. ikke er begrænset.

Tilsammen udgør de fire forhold vigtige elementer i den komplekse proces, som i sidste ende kan føre til bæredygtig reintegration.

Læs mere på DRC Asyl's hjemmeside: <https://asyl.drc.ngo/reintegrationsstotte/drc-s-arbejde-med-reintegrationsstotte/>

Den eksterne dimension af migration

DRC Dansk Flygtningehjælp er kritisk overfor forslag om *"nye løsninger til at adressere irregulær migration"*, som handler om forøget EU-samarbejde med tredjelande for at hindre asylansøgere ankomst og fremskynde tilbagesendelser.

Forskning og evidens peger på, at asyl- og migrationssamarbejde med tredje lande, som er drevet af mål om at reducere antallet af ankomster i Europa og undgå ansvar for flygtningebeskyttelse, bidrager til krænkelse af grundlæggende rettigheder og gør det sværere for mennesker på flugt at opnå beskyttelse.

Med asyl- og migrationssamarbejde med tredjelande dybt forankret i EU's politiske tilgang, er det afgørende, at der tages skridt til at imødegå de afledte negative konsekvenser og at øge ansvarligheden for krænkelse af rettigheder.

Danmark og EU bør målrette samarbejdet med tredjelande mod at sikre beskyttelse af mennesker på flugt og forbedre adgangen til varige løsninger, fx ved at forøge antallet af flygtninge, som genbosættes, fordi de ikke har mulighed for at skabe sig en værdig fremtid, hvor de er.

Anbefalinger til EU's samarbejde med tredjelande

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at EU's samarbejde med tredjelande sikrer grundlæggende rettigheder ved at:

- Sikre retten til at søge asyl.
- EU's arbejde i relation til tvungen fordrivelse og migration guides af sikring af menneskerettigheder.
- Styrke gennemsigtighed og demokratisk kontrol med EU's engagement i tredjelande ift. tvungen fordrivelse og migration.
- Sikre effektiv og uafhængig monitorering af EU's ekstraterritoriale samarbejde vedrørende asyl og migration.
- Sikre ansvarlighed for rettighedskrænkelser.

Læs vores fulde anbefalinger her: <https://drc.ngo/media/zltb1hpz/drc-recommendations-on-eu-third-country-cooperation-january-2025.pdf>

10 skridt til at sikre EU's menneskeretlige forpligtelser og sikre retten til asyl i Europa

Sammen med 50 humanitære organisationer og menneskerettighedsorganisationer opfordrer DRC Dansk Flygtningehjælp EU's medlemsstater og Europa-Kommissionen til at afvise ethvert forsøg på at svække beskyttelsen af asylansøgere ved og inden for EU's grænser samt i samarbejdet med tredjelande om asyl og migration:

Anbefalingerne til medlemsstaterne er, at:

1. Fokuser på at overholde EU-retten og implementer EU's asylpagt i overensstemmelse med menneskerettigheder og i tæt samarbejde med civilsamfundet.
2. Afholde sig fra vilkårlig frihedsberøvelse af flygtninge, asylansøgere og migration samt andre former for indskrænkning af bevægelsesfriheden under asyl- og tilbagesendelsesprocedurer.
3. Sikre effektiv monitorering og ansvarlighed for rettighedskrænkelser og pushbacks ved europæiske grænser.
4. Udvide muligheden for legalt ophold og alternative opholdstilladelser til mennesker, som har beskyttelses- eller menneskeretlige behov, men ikke er berettiget til asyl.

5. Opretholde EU-retslige og internationale forpligtelser til at sikre adgang til territorial asylsagsbehandling i EU og for at sikre princippet om non-refoulement. Man skal altid have mulighed for at søge asyl i Europa, uanset mulighed for også at søge andre opholdstilladelser.
6. Sikre passende eftersøgnings- og redningskapacitet (SAR) samt sikker og rettidig redning af nødstedte til nærmeste havn.
7. Udvid beskyttelse af og støtte til flygtninge og migranter langs migrationsruter gennem partnerskaber med tredjelande, men uden betingelser om at begrænse mobilitet.
8. Anerkende behovet for markant forøgelse af sikre og legale veje for at forbedre styring af global mobilitet.
9. Prioritere og udføre analyser af mulige menneskeretlige konsekvenser forud for samarbejde med eller støtte til tredjelande ift. asyl og migration samt afskære finansiell støtte, hvis menneskerettigheder krænkes.
10. Styrke parlamentarisk og offentlig kontrol med igangværende aftaler.

Læs de fulde anbefalinger her: <https://drc.ngo/resources/news/joint-recommendations-ten-steps-to-meet-eu-human-rights-obligations-and-safeguard-access-to-asylum-in-europe/>